

Titel: BREV TIL: Paul Victor Rubow FRA: Louis Hjelmslev (1943-06-08)

Citation: "BREV TIL: Paul Victor Rubow FRA: Louis Hjelmslev (1943-06-08)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_022-shoot-workidacc-1992_0005_022_Blinkenberg_0080/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

1/23, 13

8 juni 1943

Kære Rubow,

Tak for Deres brev. De spørger hvad jeg nærmest tænker paa med Sørensens lingvistiske gynghed. Herom mente jeg egentlig at have sagt tilstrækkeligt til at give et indtryk, i de bemærkninger jeg sendte Blinkenberg, og Dem i kopi: Det lingvistiske grundlag for hans stilistiske behandling af Valéry synes mig at have uundselig svage punkter.

Men De taler videre om hans forhold til alm. sprogvidenskab og kategorilære, hvorved De maa sigte til hans trykte arbejde om aspekt, og til det prisskrift som det resumerer (saat maaske til det andet prisskrift om imparfait og passé défini). Ogsaa dem skrev jeg jo lidt om i mine bemærkninger. Men lad mig for tydeligheds skyld uddybe det lidt.

De paagældendes arbejder er i sig selv nydelige, og jeg kan ganske tiltræde den bedømmelse Brøndal og Sandfeld i sin tid gav af hans guldmedaljeafhandling. Men det er arbejder, der kun tæller saare lidt i det prædikament hvori han nu befinder sig: som ansøger til en videnskabelig lærestol. Selvfølgelig mener jeg det skal regnes ham til gode, at han har opnaaet disse priser (især guldmedaljen); men paa den anden side hever disse arbejder sig ikke paa nogen maade ud over hvad en pletfri guldmedaljeafhandling er og skal være: et historisk og kritisk refererende skolearbejde. De giver intet selvstændigt videnskabeligt bidrag af nogen betydning - det kan man heller ikke forlange af dem, men det er i det niveau, de skal bedømmes. Opfordret til at bidrage til Sandfeld-mandskriftet laver han saa et udtog af den ene prisafhandling, og her viser sig netop klart arbejdets begrænsning: som trykt præstation, som originalt videnskabeligt arbejde, fælder den temmelig pauver ud. Der tales her om "sammenblanding" af aspekt og aktionsart, uden at man faar klart at vide hvad det er der blandes sammen. Forfatterens lidt krampagtige forsøg paa selvstændighed hænges op paa Brøndals teorier, som - ganske vist i forsigtige vendinger, men i realiteten blindt - akcepteres, herunder især den hos Brøndal selv meget uklare og slet gennemførte anvendelse af logistikernes transitivitetbegreb paa aspektudsætningen, der stiller hen som en bevist kendsgerning (den kaldes endogsa "faktisk"). Forresten mener jeg ingen tvivl om, at han i denne sidste redaktion har misforstaaet selve profeten paa et fundamentalt punkt: han tror, at Brøndal vilde benytte sin teori til at adskille aspekt og tempus, hvilket ikke er rigtigt. Desuden er hans faa egne teoretiske betragtninger (om tid og rum side 229, om en modsætning mellem prefixation og "synonymik" side 226) uklare og (lad ogsaa mig tale tysk) hinfællig.

De spørger, om han kan roses for sine sprogkendskaber. Det er der intet grundlag for. Jeg kender ham ikke og véd ikke hvad han kan; jeg lader kun dokumenterne tale. Jeg faar det indtryk, at han med stor flid har arbejdet sig ind i den sprogvidenskabelige litteratur om emnet; men de paa slavisk skrevne arbejder kender han kun paa anden haand. Mazons og Wackernagels og flere andres arbejder har givet ham bibliografien. Han navigerer saa for

sigtigt, at han i reglen undgaar at give sig blottelser; men det sker dog. Han behandler det slaviske ~~aspekt-system~~ aspekt-system (imperfektiv : perfektiv) som et rent prefixationsystem, hvilket er forkert (side 226). Han siger side 227: "Det slaviske system" (for imperfektiv : perfektiv) "finder ikke en nøjagtig parallel i andre sprog", og viser derved at han ikke kender til baltisk (som her er relevant for hans emne). Et par småtræk, som jeg ikke skal dvæle ved, men som er signifikative, viser eller lader ane, at hans orientering er begrænset (saaledes i udtalen af Jacobsohn og Agrell).

flid og

Her kan man altsaa kun rose ham for behændighed, men hverken for sproghandskaber eller originalitet.

Men jeg vil ligesom De haabe, at det gaar. Alt afhænger som sagt af, om De og Blinksberg kan rose ham for andre ting end de rent lingvistiske. Det maa saa for mig være hvad De vil. Som filolog endda, naar De ikke tør kalde ham litteraturforfatter. Vi var jo allerede enige om forleden, at styrken i Valéry-arbejdet ligger ikke i det lingvistiske udgangspunkt, men i textanalysen og vel ogsaa i forfatteranalysen; det er altsaa det, der skal siges.

Hvad De siger om Sten, har De vistnok særgeligt ret i, selv om jeg med skam at melde ikke kender det gamle arbejde af Bothe (jeg skal indtænke det forment). Men Sten kan vi vel redde; han er dog i besiddelse af lingvistisk selvstændighed. Men om Sørensen gælder det, at jeg kun kan gaa med til at give ham en forbeholden anerkendelse for det lingvistiske. Jeg kan ikke lade være stadig at tænke paa, at jeg kunde gøre noget helt andet baade for Falk og for Hasselrot, og at ogsaa Malmberg lingvistisk staar adskilligt bedre end Sørensen (men Malmberg har vel sine filologiske skavanker). Sørensen maa placeres saaledes, at man kan se berettigelsen af at hævde, at svenskerne ikke er ham væsentlig overlegne. His Rhodus!

I haab om at det kan naas endnu sender jeg vor stakkels kollega hinsider Storsbølt en kopi af dette brev og - hvad jeg gaar ud fra De ikke kan have noget imod - en afskrift af Deres.

Je vous la serre.